

DETAIL # 30

MARJOLEIN VAN EIG

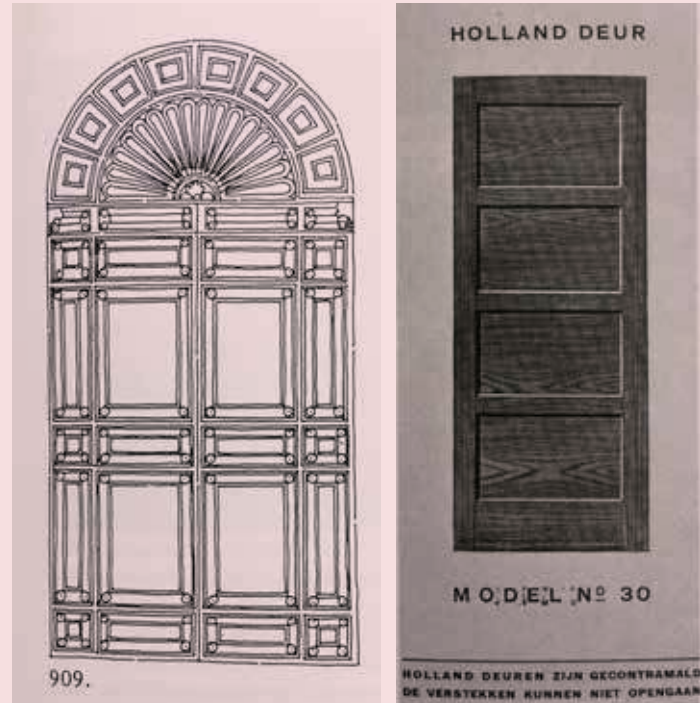
VOORDEUR

In 1909 schreef de Duitse filosoof en socioloog Georg Simmel het essay 'Brücke und Tur'. Hierin staat het volgende: "(...) de deur vertegenwoordigt op een beslissende manier hoe scheiden en verbinden slechts twee kanten van precies dezelfde handeling zijn (...) Juist omdat een deur ook kan worden geopend, geeft de sluiting ervan het gevoel van een sterkere isolatie tegen alles buiten deze ruimte dan louter de muur. De laatste is stom, maar de deur spreekt."

Bam. Kom er maar eens op. De deur als belangrijke gesprekspartner. Een open deur biedt mogelijkheden, een uitnodiging om binnen te komen. Een gesloten deur is afwerend. Niets zo vervelend als een gesloten deur. Het 'kan ik je even spreken moment' en dan de deur achter je dichtdoen. Wat gebeurt er achter die deur? Het is vaak niet goed. Het kan ook andersom. Soms is er juist niets zo fijn als een deur hard achter je dichtgooien. Om de ander lekker weg te houden, buiten te sluiten, eens goed te laten weten hoe boos je bent. Bam.

In het prachtboek *Bouwen in Amsterdam* van Henk Zantkuijl, dat ik in deze rubriek al eerder aanhaalde in verband met de detaillering van kozijnstijlen, worden de emoties die een deur teweegbrengen onderschreven: "zowel bij het raam als bij de deur is de scheiding tussen binnen en buiten zeer dun en kwetsbaar. Deuren en ramen zijn dan ook de enige plekken waar de relatie tussen binnen en buiten mogelijk is. Geen wonder dus dat juist in de vormgeving van deze kwetsbare punten de menselijke emotie een grote rol gaat spelen. Hierbij is de deur wel de belangrijkste van de twee, wellicht omdat hier de directe, actieve relatie plaatsvindt. In de hele architectuurgeschiedenis is getracht om door de constructie en de vormgeving van de deur emoties tot uitdrukking te brengen die iets te maken hadden met de functie van het gebouw en de status en de smaak van de bewoners. Zo zijn er vriendelijke en welkome deuren, monumentale en afwerende deuren, zeer verfijnde en rijk bewerkte deuren en onpersoonlijkemassadeuren."

Met die onpersoonlijkemassadeuren kan overigens toch nog een mooie parallel getrokken worden naar de systematische geïndustrialiseerde massawoningbouw. Elke fatsoenlijke deurenfabrikant heeft wel een folder met heel veel zeer onpersoonlijkemassadeuren, waarvan er vaak maar één of twee door de beugel kunnen. Deze onpersoonlijkemassadeuren verdenk ik ervan dat ze bedoeld zijn als vriendelijke en welkome deuren. De vormgeving doet vriendelijke pogingen, maar de

Twee deuren uit *Bouwen in Amsterdam* door Henk Zantkuijl

materialisatie oogt onpersoonlijk. En kijk eens wat een keus! Een ieder kan zijn eigen persoonlijke voordeur kiezen. Daar trappen we niet zomaar in.

In het deel van de straat waar wij wonen, is er weinig gedaan om de voordeuren van enig karakter te voorzien. Wij wonen weliswaar in maatschappelijk verantwoord eigendom, een MVE-woning (als u wilt weten wat dat betekent, zie Google) maar die verantwoordelijkheid houdt op bij de voordeur. De deuren zijn functioneel; ze zijn vlak, hebben een verticale raamstrook, er zit een brievenbus in en ze kunnen dicht. Meer heb je niet nodig, zou je zeggen. Niets is minder waar. Het is ons weliswaar gelukt om de blauwe socialewoningbouwkleur bij de eerstvolgende schilderbeurt te laten vervangen door oudgroen, wat echt een hele verbetering is, het blijft een treurig deurtje. De overkant, ons geluk dat wij daarop uitkijken, heeft rijk gedetailleerde deuren. Dat is toch een stuk prettiger aanbellen en wachten tot de deur opengaat. Zeker als er niemand thuis is. Aan de deur ligt het niet, die straalt vriendelijkheid uit en een welkom gevoel.

Dus, lieve collega's, onthoudt de wijze woorden van zowel Simmel als Zantkuijl, die ons wijzen op de wezenlijke, emotionele functie van de deur. We zijn het aan onze medemens verplicht om bij het ontwerpen van de volgende systematische geïndustrialiseerde woning alle aandacht te besteden aan het ontwerp en de detaillering van de voordeur. De rest volgt vanzelf. ■